

Latvijas Republika
VENTSPILS PILSĒTAS DOME

LĒMUMS

2015.gada 18.decembrī

Ventspilī

Nr.125
(protokols Nr. 17;20.§)

**Par Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību
pašvaldības SIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”**

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Nemot vērā to, ka Ventspils pilsētas dome ir 100 % kapitāla daļu turētāja pašvaldības SIA “Ventspils labiekārtošanas kombināts”, reģistrācijas numurs 41203001052, (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2010.gadā, pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības komercdarbībā atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma prasībām.

Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajai daļai, publiska persona komercdarbību var veikt šādos gadījumos:

- 1) ja tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) nozarē, kurā pastāv dabiskais monopols, tādējādi nodrošinot sabiedrībai attiecīgā pakalpojuma pieejamību;
- 3) stratēģiski svarīgā nozarē;
- 4) jaunā nozarē;
- 5) nozarē, kuras infrastruktūras attīstībai nepieciešami lieli kapitālieguldījumi;
- 6) nozarē, kurā atbilstoši sabiedrības interesēm nepieciešams nodrošināt augstāku kvalitātes standartu.

Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta otrajā daļā noteikts, ka komercdarbības veikšanai publiska persona (publiskas personas) dibina kapitālsabiedrības. Savukārt, saskaņā ar likuma “Par pašvaldībām” 14.panta pirmās daļas 1.punktu, pildot savas funkcijas, pašvaldībām likumā noteiktajā kārtībā ir tiesības veidot kapitālsabiedrības, kā arī ieguldīt savus līdzekļus kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekšminētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot dalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Likuma “Par pašvaldībām” 12.pantā ir noteikts, ka pašvaldības attiecīgās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi realizēt savas iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tas nav Saeimas, Ministru kabineta, ministriju, citu valsts pārvaldes iestāžu, tiesas vai citu pašvaldību kompetencē vai arī ja šāda darbība nav aizliegta ar likumu.

Atbilstoši likumā “Par pašvaldībām” 15.pantā noteiktajam, pašvaldības autonomajās funkcijās ietilpst organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus, tai skaitā, sadzīves atkritumu apsaimniekošanu; gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole, kapsētu izveidošana un uzturēšana); gādāt par iedzīvotāju izglītību un veicināt veselīgu dzīvesveidu.

Saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu vietējās pašvaldības organizē visu sadzīves atkritumu, to skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu savā administratīvajā teritorijā, ievērojot atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu un reģionālos plānus.

1945. gadā tika dibināts Ventspils pilsētas komunālo pakalpojumu uzņēmums un tā galvenās vēsturiskās darbības funkcijas bija saistītas ar komunālo pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem un pilsētas labiekārtošanu (ceļu un tiltu saimniecība, ielu apgaismojuma nodrošināšana, zaļumsaimniecības, aptīrīšana (ielu tīrīšana), pārējās labierīcības (labiekārtošana), kapsētu uzturēšana, sabiedrisko ēku uzturēšana, publisko atēju uzturēšana, kanalizācijas un grāvju tīrīšana, cīņa ar ūdens plūdiem, laikrakstu vitrīnu, goda dēļu un afišu dēļu uzturēšana). 1991.gada oktobrī tas kļuva par pašvaldības uzņēmumu "Ventspils labiekārtošanas kombināts", bet 1994.gadā ieregistrēts Uzņēmumu reģistrā kā pašvaldības bezpeļņas uzņēmums "Labiekārtošanas kombināts". No 2004.gada, kad PBU "Labiekārtošanas kombināts" reorganizācijas rezultātā tika izveidota Kapitālsabiedrība, tās darbības joma joprojām ir saistīta ar no pašvaldības funkcijām izrietošu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu.

2010.gadā starp pašvaldību un Kapitālsabiedrību uz 10 gadiem tika noslēgts Deleģēšanas līgums par pašvaldības autonomajā kompetencē ietilpstošu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu – sadzīves atkritumu apsaimniekošanu; parku, skvēru, ietvju, publiskā lietošanā esošo teritoriju un zaļo zonu uzturēšanu un sakopšanu; pašvaldības izveidoto kapsētu uzturēšanu; pilsētas ielu uzturēšanu. 2015. gadā starp pašvaldību un Kapitālsabiedrību uz 10 gadiem tika noslēgts Deleģēšanas līgums par pašvaldības autonomajā kompetencē ietilpstošu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu – zooloģiska un ekoloģiska rakstura zināšanu sniegšana iedzīvotājiem, vides izglītības veicināšana un vides aizsardzības pasākumu veikšana; brīvā laika pavadīšanas iespēju nodrošināšana Briežu dārza apmeklētājiem, popularizējot aktīvas atpūtas dabā nozīmīgumu veselīga dzīvesveida nodrošināšanā un veicinot videi draudzīgas katra indivīda ikdienas un sabiedrības rīcības attīstību, dabas vides iepazīšanu un izzināšanu.

Papildus Deleģēšanas līgumos noteiktajiem uzdevumiem, Kapitālsabiedrība, nodrošinot nošķirtu uzskaiti, veic arī citu darbību, sniegto pakalpojumu cenas nosakot, balstoties uz ekonomiski pamatotām izmaksām brīvas konkurences apstākļos. Tādā veidā iedzīvotājiem tiek nodrošināta attiecīgo pakalpojumu pieejamība jomās, kur esošo pakalpojumu sniedzēju skaits ir nepietiekams, lai iedzīvotāji tos saņemtu nepārtraukti un pietiekamā kvalitātē. Piemēram, Kapitālsabiedrības darbība apbedīšanas pakalpojumu sniegšanas jomā vēsturiski tika uzsākta, veicot konkrētā tirgus izpēti un konstatējot tirgus nepilnību. Ventspils pilsētā (ar vairāk kā 40 000 iedzīvotājiem) reģistrēto apbedīšanas pakalpojumu sniedzēju skaits ir nepietiekams pie tik liela iedzīvotāju skaita. Izbeidzot Kapitālsabiedrības darbību šajā jomā, pastāv risks apbedīšanas pakalpojumu pieejamībai un to saņemšanai pietiekamā kvalitātē, ko nevar nodrošināt ar nelielu tirgus dalībnieku skaitu. Tādējādi var tikt apdraudēta sabiedrības interešu nodrošināšana apbedīšanas pakalpojumu tirgū Ventspils pilsētā. Savukārt, Kapitālsabiedrības darbība tūrisma jomā ir saistīta ar pašvaldībai stratēģiski svarīga objekta - Ventspils Piejūras kempinga – uzturēšanu un attīstīšanu saskaņā ar Ventspils pilsētas pašvaldības plānošanas dokumentos „Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” un „Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam” noteikto rīcības virzienu - tūrisma attīstība un tā īstenošanai noteiktajiem uzdevumiem - nodrošināt un atbalstīt tūrisma infrastruktūras daudzveidošanu un paplašināšanu un sadarboties ar tūrisma organizācijām un pašvaldībām tūrisma produktu veidošanā un apmeklētāju piesaistē. Tūrisma attīstību veicina arī sakopta un saistoša pilsētvide, kā arī daudzveidīgs un plašs atpūtas, sporta, kultūras, izglītības un veselības pakalpojumu un dažādu pilsētas pasākumu piedāvājums. Lai pastiprinātu Piejūras kempinga atpazīstamību gan vietējā, gan starptautiskā mērogā, kā arī nodrošinātu videi draudzīga tūrisma attīstību, Piejūras kempings ieguvis ekosertifikātu „Zaļā Atslēga”, tādējādi popularizējot viesiem Piejūras kempinga labo praksi vides aizsardzības un ilgtspējīgas attīstības jomā.

Attiecībā uz Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajiem priekšnosacījumiem komercdarbības veikšanai jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrības galvenā darbība ir saistīta ar atkritumu apsaimniekošanas jomu. Kapitālsabiedrība savu darbību, saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu 2013.-2020.gadam, īsteno Ventspils atkritumu apsaimniekošanas reģionā. Kapitālsabiedrība nodrošina ne tikai sadzīves atkritumu apglabāšanu, bet arī sadzīves atkritumu savākšanu, tajā skaitā dalīto vākšanu. Atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšana pienācīgā kvalitātē ir tieši saistīta ar valsts un pašvaldības pienākumu aizsargāt ikviena tiesības dzīvot labvēlīgā vidē, rūpējoties par tās saglabāšanu un uzlabošanu. Kapitālsabiedrība, sniedzot nepārtrauktu kvalitatīvu pakalpojuma pieejamību visā Ventspils pilsētas administratīvajā teritorijā, spēj nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu atkritumu apsaimniekošanas jomā un nepieciešamo vides kvalitātes standartu.

Atkritumu apsaimniekošanas attīstībai un darbībai administratīvās teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības jomā nepieciešami lieli ilgtermiņa kapitālieguldījumi. Kapitālsabiedrība ir veikusi būtiskus ieguldījumus atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūrā, ņemoties ilgtermiņa saistības.

Kapitālsabiedrībai, realizējot Eiropas Savienības līdzfinansētos projektus „Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Ventspils reģionā II kārtā – poligona „Pentuļi” infrastruktūras pilnveidošana”, „Sadzīves atkritumu apsaimniekošana Ventspils reģionā III kārtā – poligona „Pentuļi” infrastruktūras pilnveidošana”, ir izpildītas Eiropas Padomes Direktīvas 1999/31/EK prasības. Realizējot minētos projektus, Kapitālsabiedrībai piederošajā atkritumu apglabāšanas poligonā “Pentuļi” ir uzstādītas jaunas atkritumu pārstrādes līnijas, kuru rezultātā ir samazināts poligonā apglabājamo atkritumu daudzums, paaugstināts gāzes savākšanas daudzums un samazināta metāna gāzes emisijas ietekme uz apkārtējo vidi. Projektu ietvaros ir piesaistīti Eiropas Savienības līdzekļi un saskaņā ar Eiropas Komisijas regulu prasībām jebkuras izmaiņas kapitālsabiedrības saimnieciskā darbībā un statusā, kas būtiski atšķiras no projektu sākotnējiem pieņēmumiem piecus gadus pēc projektu noslēgšanās, ir jāsapasina ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju un Eiropas Komisiju, savukārt Eiropas Komisija patur tiesības pārskatīt piešķirto Eiropas Savienības finansējumu. Savukārt, darbojoties Ventspils pilsētas administratīvās teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības jomā, Kapitālsabiedrība ik gadu atjauno nepieciešamo tehniku pašvaldības infrastruktūras uzturēšanai.

Sadzīves atkritumu apglabāšanā pastāv dabiskais monopols, ņemot vērā to, ka atkritumu apsaimniekošanas reģioni un apglabāšanas poligonu tīkls Latvijā izveidots saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas valsts plānu, kurā noteikts poligonu izvietojums un atkritumu plūsma. Centralizēta pakalpojuma sniegšana spēj nodrošināt ekonomiski pamatotu darbību ar iespēju sabiedrībai saņemt pakalpojumu par zemāku cenu un zemākām izmaksām, nekā to spētu vairāki mazāki tirgus dalībnieki.

Atkritumu apsaimniekošanas nozare ir ar augstu kvalitātes standartu un īpaši svarīga sabiedrības labklājības nodrošināšanai. No minētā pakalpojuma sniegšanas standarta būtiski tiek ietekmēta vides kvalitāte. Standarta pazemināšana nav pieļaujama. Atkritumu apsaimniekošanas nozarē tarifus regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija. Likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” viens no mērķiem ir nodrošināt iespēju klientiem saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām, kas nozīmē, ka atkritumu apsaimniekošana ir nozare, kurā ir nepieciešams augsts kvalitātes standarts.

Kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgās nozarēs. Atkritumu apsaimniekošanas valsts plānā 2013.-2020.gadam norādīts, ka atkritumu apsaimniekošanas nozare ir viena no svarīgākajām nozarēm valstī un atkritumu apsaimniekošanas sistēma viens no būtiskākajiem virzieniem ES un Latvijas likumdošanā vides aizsardzības un resursu labas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jomā. Atkritumu apsaimniekošanas nozares svarīguma nosacījumi tostarp ir iekļauti Ventspils pilsētas pašvaldības plānošanas dokumentos „Ventspils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” un „Ventspils pilsētas attīstības programma 2014.-2020.gadam”, nosakot rīcības virzienu - Atkritumu saimniecība ar augstu pārstrādes īpatsvaru - un no tā izrietošos uzdevumus: atkritumu savākšanas infrastruktūras paplašināšana

un pilnveidošana, atkritumu pārstādes īpatsvara palielināšana, sabiedrības informēšanas/izglītošanas pasākumu īstenošana.

Arī Ventspils pilsētas administratīvās teritorijas labiekārtošana un sanitārā tīrība, ko nodrošina Kapitālsabiedrība, saskaņā ar iepriekš minētajiem Ventspils pilsētas pašvaldības plānošanas dokumentiem pašvaldībai ir stratēģiski svarīga joma, nosakot rīcības virzienu – Ērts, pievilcīgs, inovatīvs pilsētas labiekārtojums – un no tā izrietošus uzdevumus: ģimenei pievilcīgas mājokļa apkārtnes veidošana un pilsētas kapu saimniecības paplašināšana.

Kapitālsabiedrības vispārējais stratēģiskais mērķis ir saistīts ar atkritumu saimniecības attīstību (novēršot atkritumu rašanos un samazināt noglabāto atkritumu apjomu, izmantojot labākas atkritumu rašanās novēršanas iespējas, labākos pieejamos tehniskos paņēmienus resursu izmantošanas efektivitātes palielināšanai un ilgtspējīgākas patērētāju uzvedības veicināšanai); gādāt par pilsētas publiskās ārtelpas teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību; vides kvalitātes nodrošināšana (attīstot vidi saudzējošu komunālo pakalpojumu infrastruktūru, sakārtojot pilsētas atkritumu saimniecību).

Izvērtējot iespējamās juridiskās darbības formas visu iepriekš minēto mērķu sasniegšanai un pašvaldības funkciju nodrošināšanai, secināms, ka komercdarbība (pašvaldības kapitālsabiedrība) ir efektīvākais veids, līdz ar to ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un pašvaldības dalība tajā.

Nemot vērā augstākminēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 3., 5., 6.punktu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Ventspils pilsētas domes Likumības komisijas 2015.gada 2.decembra un Ekonomikas un budžeta komisijas 2015.gada 11.decembra ieteikumiem un Ventspils pilsētas domes Finanšu komitejas 2015.gada 11.decembra atzinumu,

Ventspils pilsētas dome nolemj:

1. Atzīt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību pašvaldības SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts" par atbilstošu Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 3., 5., 6. punktam.
2. Turpināt Ventspils pilsētas pašvaldības līdzdalību pašvaldības SIA "Ventspils labiekārtošanas kombināts", saglabājot pašvaldības īpašumā tās kapitāla daļas.

Sēdes vadītājs,
Domes priekšsēdētāja 1.vietnieks
infrastruktūras jautājumos

J.Vītoliņš

Nosūtīt:

- 1– izpilddirektoram A.Ābelem
- 1– domes priekšsēdētāja vietniekam D.Ošeniekam
- 1 - Vispārējai nodaļai
- 1 – Juridiskajai nodaļai
- 1 – Ekonomikas nodaļai
- 1 – Finanšu nodaļai
- 1 – Kapitāla pārvaldības nodaļai
- 1 – pašvaldības SIA „Ventspils labiekārtošanas kombināts”
- 1 – preses relīze - Pilsētas mārketinga nodaļai

10 eks.lietā io